

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

Press Release. Communiqué de presse. Saopštenje za javnost
(Isključivo za medije. Nije službeni dokument.)

TRIAL CHAMBER
CHAMBRE DE 1ERE INSTANCE
PRETRESNO VEĆE

Hag, 30. mart 2004.
JP/P.I.S./834t

PRESUDA U PREDMETU
TUŽILAC PROTIV MIROSLAVA DERONJIĆA

MIROSLAV DERONJIĆ OSUĐEN NA KAZNU ZATVORA OD 10 GODINA

U prilogu se nalazi sažetak presude o kazni Pretresnog vijeća II, koje čine sudije Wolfgang Schomburg (predsedavajući), Florence Mumba i Carmel Agius, kojeg je pročitao predsjedavajući sudija.

SAŽETAK PRESUDE

1. Tekst koji slijedi je rezime presude Pretresnog vijeća koja će biti na raspolaganju na engleskom, francuskom i B/H/S-u nakon završetka ove sjednice. Međutim, jedini pravosnažni tekst nalaza Pretresnog vijeća i obrazloženja tih nalaza je pisana presuda.

2. Optuženi, g. Miroslav Deronjić, rođen je 6. juna 1954. u opštini Bratunac.

3. Protiv Miroslava Deronjića podignuta je optužnica 3. jula 2002. Pretresno vijeće želi da naglasi da se bavilo samo krivičnom odgovornošću Miroslava Deronjića za progone izvršene 9. maja 1992. u selu Glogova.

4. Na Pretresnom vijeću je da uspostavi balans između izuzetno teških krivičnih djela i njegovog doprinosa približavanju istini time što je, između ostalog, prihvatio svoju individualnu odgovornost za te zločine, počinjene u tom jednom jedinom danu.

•

5. Dana 6. jula 2002. Miroslav Deronjić uhapšen je u Bratuncu i prebačen u Pritvorsku jedinicu UN-a 8. jula 2002. Na prvom stupanju pred sud 10. jula 2002. Miroslav Deronjić se izjasnio da nije kriv po svih šest tačaka prvobitne optužnice koja je kasnije dva puta izmijenjena. Poslednja verzija iz septembra 2003. koja je svedena na samo jednu tačku progona, po članu 5(h) Statuta, čini osnovu ovog postupka.

Internet address: <http://www.un.org/icty>

Public Information Services/Press Unit

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands

Tel.: +31-70-512-5356; 512-5343 Fax: +31-70-512-5355

6. Optuženi se izjasnio krivim po ovoj optužnici. Ona predstavlja dio sporazuma o izjašnjavanju o krivici koji su strane zajedno podnijele uz posebnu Činjeničnu osnovu.

7. Preteresno vijeće je naložilo, *proprio motu*, izvještaj vještaka o socijalnim prilikama optuženog koji je podnijela gđa. Ana Najman iz Beograda. Pretresno vijeće je nadalje prihvatilo kao dokaz izvještaj vještaka o pravu mjerodavnom za odmjeravanje kazne koji je sačinio prof. Dr. Ulrich Sieber, direktor Max Planck instituta za strane i međunarodne kaznene zakone u Freiburgu, u Njemačkoj, u predmetu *Dragan Nikolić*.

8. Pretres o izricanju kazne održan je 27. i 28. januara 2004. i 5. marta 2004. Optuženi je svjedočio 27. januara 2004.

•

9. Pretresno vijeće će se prvo osvrnuti na profesionalnu karijeru Miroslava Deronjića, a zatim na činjenice u ovom predmetu.

10. Od septembra 1990. do kraja aprila 1992., Miroslav Deronjić bio je predsjednik Bratunačkog Opštinskog odbora Srpske demokratske stranke (SDS) Bosne i Hercegovine. Bio je predsjednik tri krizna štaba opštine Bratunac od oktobra 1991. do juna 1992. Bratunački krizni štab osnovan je krajem aprila 1992., kad je preuzeo ovlaštenja Izvršnog odbora opštine i organa Skupštine opštine. Transformisan je u Ratno povjereništvo, koje je Predsjedništvo Srpske Republike Bosne i Hercegovine osnovalo u junu 1992., a Miroslav Deronjić je bio njegov član. U ljeto 1993. postao je član Glavnog odbora SDS-a. Dana 11. jula 1995. Miroslav Deronjić imenovan je za povjerenika za civilna pitanja za opštinu Srebrenica. Godine 1996. Miroslav Deronjić postao je potpredsjednik SDS-a, s predsjednikom Karadžićem na čelu, sve dok 1997. nije podnio ostavku.

•

11. Opština Bratunac, koja se nalazi u istočnom dijelu Republike Bosne i Hercegovine, imala je veliki strateški značaj za bosanske Srbe povezujući ovo područje sa susjednom srpskom državom.

12. Prema popisu stanovništva iz 1991. opština Bratunac je imala 33.619 stanovnika od čega su približno dvije trećine bili bosanski Muslimani a približno jedna trećina su bili bosanski Srbi.

13. U selu Glogova, koje se nalazi u ovoj opštini, do 9. maja 1992. pretežno su živjeli bosanski Muslimani. Godine 1991., u selu je bilo ukupno 1.913 stanovnika, od kojih su 1.901 bili Muslimani.

14. Od aprila do decembra 1991. rukovodstvo bosanskih Srba održalo je brojne pripremne sastanake, stvarajući ideju “Velike Srbije”, očišćene od svih drugih etničkih skupina. Ovaj razvoj kulminirao je na sastanku održanom 19. decembra 1991. kojim je predsjedavao Radovan Karadžić. On je proglasio formiranje države, Srpske Republike Bosne i Hercegovine. Predsjednicima opštinskih odbora, među kojima je bio i Miroslav Deronjić, podijeljeno je “strogo povjerljivo” pismeno uputstvo. Ono se odnosilo na opštine u kojima su bosanski Srbi činili većinsko stanovništvo (varijanta A) ili manjinsko stanovništvo (varijanta B). Opština Bratunac bila je opština varijante B.

15. U proljeće 1992. izbio je oružani sukob između Srba i nesrpskog stanovništva u Republici Bosni i Hercegovini. Vojne snage su izvršile raširene i sistematske napade na stanovništvo bosanskih Muslimana u ovoj oblasti.

16. U aprilu/maju 1992. optuženi je bio svjestan da je za gore pomenuti zajednički cilj planirana upotreba sile i da je to već primijenjeno u susjednim opštinama. Optuženi se na isti način ponašao u odnosu na Glogovu.

17. “Upotreba sile” uključivala je, *između ostalog*, prisilno raseljavanje muslimanskog stanovništva iz njihovih domova i upotrebu oružja protiv bosanskih Muslimana, od kojih su mnogi bili ubijeni tokom ovih događaja.

18. Opštinu Bratunac zauzele su snage bosanskih Srba 17. aprila 1992. Između kraja aprila i početka maja 1992., Miroslav Deronjić je u svojstvu predsjednika Kriznog štaba Bratunca ostvarivao *de facto* i *de jure* kontrolu nad Teritorijalnom odbranom i *de facto* kontrolu nad policijom, i ovlastio TO i bratunačke policijske snage da razoružaju stanovništvo bosanskih Muslimana u selu Glogova. Od tog trenutka, Glogova je bila ne samo razoružano već i nebranjeno selo.

19. Dana 27. aprila 1992. ili približno tog datuma, Milutin Milošević, načelnik srpskog SUP-a, govoreći u ime Miroslava Deronjića, rekao je mještanima Glogove da neće biti napadnuti jer su predali svoje oružje.

20. Na sjednici Kriznog štaba 8. maja 1992. Miroslav Deronjić najavio je da će se narednog dana sprovesti operacija protiv sela Glogova. Objasnio je strateški značaj zauzimanja Glogove. Plan stvaranja srpske nacionalne teritorije ne bi se mogao sprovesti u opštini Bratunac a da se prvo ne zauzme Glogova i njeno cjelokupno muslimansko stanovništvo ne premjesti na nesrpsku teritoriju. Naglasio je da, ako muslimanski stanovnici Glogove ne pruže otpor, svi treba da se dovedu u centar sela i prevezu autobusima i kamionima van opštine Bratunac, u Kladanj. Miroslav Deronjić je takođe izjavio da će se, ako operacija u Glogovi prođe dobro, narednih dana nastaviti operacija trajnog uklanjanja bosanskih Muslimana u gradu Bratuncu i, *između ostalog*, mjesnim zajednicama Voljavica i Suha.

21. Na ovoj sjednici Kriznog štaba, Miroslav Deronjić je, djelujući u svojstvu njegovog predsjednika, izdao naređenje da se napadne nebranjeno i razoružano selo Glogova, da se ono spali i da se prisilno rasele stanovnici bosanski Muslimani, uzevši u obzir i prihvatajući veliku vjerovatnoću da će neki od njih biti ubijeni tokom tog napada.
22. Imena 64 nenaoružana bosanska Muslimana iz Glogove, koje su pogubili pripadnici snaga koje su izvršile napad 9. maja 1992. poznata su Pretresnom vijeću. Njihova imena navedena su u Dijelu XII ove presude.
23. Napad na Glogovu bio je združena operacija, koju je koordinirao i nadzirao Miroslav Deronjić. Snage koje su izvodile napad sastojale su se od pripadnika JNA, bratunačkog TO-a, bratunačke policije i drugih paravojnih snaga.
24. Snage koje su učestvovalе u napadu prisilno su iselile civile bosanske Muslimane iz njihovih domova u selu Glogova. Konkretno, žene i djeca koji su *preživjeli* napad ukrcani su u autobuse i protjerani na teritoriju koju su držali Muslimani, izvan opštine Bratunac. Ni Optužnica ni Činjenična osnova ne navode detalje onoga što se desilo žrtvama tokom napada i tokom i poslije njihovog transporta.
25. Optuženi se izjasnio krivim na činjenicu da je tokom napada na Glogovu bio prisutan dok su snage koje su izvodile napad sistematski palile kuće, zgrade, polja i plastove sijena bosanskih Muslimana sprovodeći tako bezobzirno uništavanje širokih razmjera domova, poslovnih objekta i lične imovine bosanskih Muslimana u Glogovi. On je prihvatio predvidivu posljedicu da će i džamija biti uništena.
26. Kao posljedica napada kojeg je naredio Miroslav Deronjić, veliki dio Glogove srušen je sa zemljom a u selu nije ostao nijedan Musliman.
27. Pretresno vijeće želi da naglasi da se nije bavilo nastavkom ove operacije širom cijele opštine Bratunac, kojom je sproveden isti plan. Dana 10. maja 1992. ova operacija se nastavila u samom gradu Bratuncu i, *između ostalog*, mjesnim zajednicama Voljavica i Suha. Između 8. i 12. maja, prema riječima optuženog, ukupno 100 do 200 ljudi ubijeno je u opštini Bratunac.
28. Dana 10. ili 11. maja 1992. Miroslav Deronjić pozvan je na Pale da podnese izvještaj o događajima u Glogovi i/ili opštini Bratunac. Sastanku su prisustvovali Radovan Karadžić, Velibor Ostojić i Ratko Mladić, kao i još 50 drugih učesnika, uključujući i predsjednike kriznih štabova iz drugih opština. Na zidu iza njih nalazile su se karte na kojima je nacionalni sastav stanovništva u dijelovima Bosne i Hercegovine bio označen raznim bojama. Srpske teritorije bile su označene plavom bojom. Kad je podnio svoj izvještaj i pokazao svoju opštinu na karti, Miroslav Deronjić je dobio aplauz, a Velibor Ostojić je prokomentarisao: "*Sad možemo da obojimo Bratunac u plavo*".

29. Pretresno vijeće će sada razmotriti težinu krivičnog djela i otežavajuće okolnosti.

30. Pretresno vijeće se slaže s Tužilaštvom u ocjeni da je “zločin za koji se izriče kazna Miroslavu Deronjiću upravo ona vrsta krivičnog djela zbog koje je Savjet bezbjednosti izrazio ozbiljnu zabrinutost u Rezoluciji 808. Događaji u Glogovi od 9. maja 1992. su klasičan primjer etničkog čišćenja i upravo onaj razlog zbog kojeg je Savjet bezbjednosti osnovao ovaj Međunarodni sud. Napad na Glogovu nije bio izolovani ili slučajni događaj, već kritični element u široj šemi podjele Bosne i Hercegovine i stvaranja srpskih nacionalnih teritorija.” Pretresno vijeće se takođe slaže s Tužilaštvom da je krivično djelo progona za koje se optuženi izjasnio krivim, “samo po sebi vrlo teško”.

31. Pretresno vijeće uzima u obzir sljedeće činjenice kada procjenjuje težinu zločina i otežavajuće okolnosti prilikom odmjeravanja kazne:

- veliki broj žrtava,
 - Deronjićevu zloupotrebu nadređenog položaja u svojstvu političkog rukovodioca u opštini Bratunac,
 - njegovo odobrenje da se razoružaju stanovnici Glogove,
 - njegovu ulogu u naređivanju napada i njegova djela za vrijeme napada na Glogovu, zasnovana, kad je riječ o etničkom čišćenju, na direktnoj namjeri,
- posebnu ranjivost i bespomoćnost žrtava napada uhvaćenih u klopku

32. Pretresno vijeće posebno uzima u obzir dugoročne posljedice napada na žrtve Glogove i njihove rođake. Mnogi bivši stanovnici Glogove i danas trpe trajne posljedice užasa napada na njihovo selo i kažu, u mjeri u kojoj je to tužilac objelodanio Pretresnom vijeću, *između ostalog*:

Svakog dana je sve gore.

[...]

Ponekad je tako teško da poželite da niste preživjeli.

[...]

Želim da mogu zaspati noću. Boli me cijelo tijelo i moram držati otvorene prozore jer se osjećam kao da ću se inače ugušiti. A kad zaspim, često se budim zbog noćnih mora o četnicima koji nas progone. Prije samo nekoliko noći probudila sam se vrišteći nakon takvog košmara i nisam mogla objasniti svojoj djeci šta sam vidjela.

[...]

Tokom nekih noći vraćaju mi se scene i ne mogu čvrsto da spavam. Budim se i mislim da rat još traje i trčim u sklonište. Nekih noći pobjegnem iz kuće. Zbog toga spavam samo u prizemlju.

[...]

Moj najmlađi sin sada ima oko 23 godine i takođe pati i ima zdravstvenih problema. Uspjela sam da ga sakrijem u svoju odjeću na dan kad je Glogova napadnuta dok su ubijali muškarce. To ga je teško pogodilo. Ne može da zaspi i noge mu se oduzmu. Bojim se da će poludjeti. Često ima noćne more i kad se probudi trči do prozora na čist vazduh. Ponekad se ne usuđuje vratiti da sam spava.

[...]

Lično sam išao u Glogovu oko 10 puta i svaki put kad se vratim odatle, osjećam se mrtav.

[...] Ne mogu a da se ne sjećam da su moju kćerku koja imala samo 13 godina odveli vojnici

[...]

•

U zaključku, uzevši u obzir samo težinu krivičnog djela i sve prihvaćene otežavajuće okolnosti, Pretresno vijeće jednoglasno konstatuje da bi se mogla izreći samo izuzetno stroga kazna. Ima, međutim, olakšavajućih okolnosti, na koje će se Pretresno vijeće sada osvrnuti.

•

33. Tužilaštvo ispravno tvrdi da se “olakšavajuće okolnosti odnose na procjenjivanje kazne, a ne umanjuju težinu krivičnog djela”.

34. Pretresno vijeće se usredotočuje uglavnom na

- potvrдно izjašnjavanje o krivici optuženog
- značajnu saradnju optuženog

ali uzima u obzir sve olakšavajuće okolnosti koje su iznijele strane u postupku, tj. kajanje, karakter i ponašanje optuženog, i konačno njegov doprinos sprečavanju svih pokušaja da se istorija revidira.

35. Pretresno vijeće shvata značaj potvrdnog izjašnjavanja o krivici Miroslava Deronjića kao prihvatanje njegove individualne krivične odgovornosti.

36. Pretresno vijeće u tom smislu prihvata tvrdnju odbrane o značaju priznanja krivice i da je “najvažnije dokazati da je zločin počinjen i tako demaskirati politiku bilo koje od tri strane koja je dovela do ovog zločina. U tom smislu kazna je relativna kategorija jer [...] nema kazne koja može žrtvama dati punu satisfakciju za njihove gubitke”.

37. Pretresno vijeće zaključuje da potvrdno izjašnjavanje o krivici Miroslava Deronjića i njegova spremnost da svjedoči na drugim suđenjima pomažu Međunarodnom sudu u njegovoj potrazi za istinom. Takođe šteti žrtve i svjedoke svjedočenja o bolnim i traumatičnim događajima, čime bi se ponovo otvorile stare rane.

38. Pretresno vijeće prihvata tvrdnju Tužilaštva da je značajna sardnja optuženog rezultirala u pružanju jedinstvenih i potkrepljujućih informacija Tužilaštvu, svjedočenju u drugim postupcima pred Međunarodnim sudom, pružanju originalne dokumentacije i identifikovanju novih krivičnih djela i počinitelaca za koje Tužilaštvo nije znalo.

39. Pretresno vijeće uzima u obzir činjenicu da je optuženi svjedočio u drugim postupcima pred Međunarodnim sudom, naime kao svjedok suda na pretresu o izricanju kazne u predmetu *Momir Nikolić*, u žalbenom postupku u predmetu *Krstić* i suđenju u predmetu *Blagojević i drugi* i kao svjedok Tužilaštva na suđenjima u predmetima *Milošević* i *Krajišnik*. Nije na ovom Pretresnom vijeću da procjenjuje dokaze izvedene u drugim postupcima pred ovim Međunarodnim sudom. Međutim, Pretresno vijeće mora da podsjeti da je sam optuženi priznao da je dao djelimično neistinite izjave u svjim prethodnim razgovorima s Tužilaštvom.

40. Uzevši u obzir sve gore pomenute olakšavajuće okolnosti i pridavši poseban značaj potvrdnom izjašnjavanju o krivici i značajnoj saradnji, Pretresno vijeće je uvjereno da je opravdano značajno smanjenje kazne.

•

41. Kao dio sporazuma o izjašnjavanju o krivici, Tužilaštvo je preporučilo kaznu zatvora u trajanju od deset godina. Preporuka odbrane je da je kazna ne duža od šest godina zatvora primjerena kazna za ovog optuženog.

DISPOZITIV

IZ GORE NAVEDENIH RAZLOGA, uzevši u obzir sve dokaze i argumente strana, Pretresno vijeće

SASLUŠAVŠI vaše potvrdno izjašnjavanje o krivici, g. Miroslave Deronjiću, i

UTVRDIVŠI KRIVICU za krivična djela sadržana u tački progona u Drugoj izmijenjenoj optužnici

OVIM VAM, g. Miroslave Deronjiću, IZRIČE JEDINSTVENU OSUĐUJUĆU PRESUDU, za
Progone kao zločin protiv čovječnosti,
čime su obuhvaćeni:
napad na selo Glogova,
ubijanje civila bosanskih Muslimana u Glogovi,
prisilno raseljavanje civila bosanskih Muslimana Glogove iz opštine Bratunac,
razaranje ustanove namijenjenih religiji (džamija u Glogovi), i
uništavanje civilne imovine Muslimana u Glogovi.

OSUĐUJEMO vas, g. Miroslave Deronjiću, većinom glasova, uz izdvojeno mišljenje sudije
Schomburga, **na kaznu zatvora u trajanju od 10 godina i**

KONSTATUJEMO da na osnovu pravila 101(C) Pravilnika, imate pravo da vam se uračuna vrijeme koje se proveli u pritvoru, računajući od dana kad ste lišeni slobode, tj. 6. jula 2002. i uključujući bilo koji dodatni period koji ćete provesti u čekanju odluke u eventualnom žalbenom postupku.

Na osnovu pravila 103 (C) Pravilnika, ostajete u pritvoru Međunarodnog suda sve dok se ne privede kraju organizovanje vašeg transfera u državu gdje ćete izdržavati kaznu.

SAŽETAK IZDVOJENOG MIŠLJENJA SUDIJE SCHOMBURGA

1. U svojstvu predsjedavajućeg sudije potpisao sam ovu Presudu. Žalim što kao član ovog Vijeća, ne mogu da podržim izrečenu kaznu iz suštinskih razloga.
2. Ova kazna nije proporcionalna zločinu za koji se izriče i ravna je pjevanju u pogrešnom tonalitetu. Optuženi zaslužuje kaznu od najmanje dvadeset godina zatvora.
3. Postoje dva glavna razloga koja me navode na zaključak da izrečena kazna koju je predložio tužilac nije u okviru mandata i duha ovog Međunarodnog suda.
4. Prvo, već niz optužnica, uključujući i Drugu izmijenjenu optužnicu, arbitrarno odabire i prezentira činjenice zasnovane na istom zločinačkom planu izvan njegovog cjelokupnog konteksta i, iz nepoznatih razloga, ograničava se na jedan dan i samo na selo Glogovu.
5. Drugo, čak i na osnovu ovih fragmentiranih činjenica, gnusni i dugo planirani zločini koje je izvršio počinitelj na visokom položaju ne dozvoljavaju da se izrekne kazna od samo deset godina, koja

bi čak mogla rezultirati *de facto* lišavanjem slobode na samo šest godina i osam mjeseci, uzevši u obzir mogućnost ranijeg puštanja na slobodu.

6. Budući da se niko od žrtava ili njihove rodbine nije imao prilike lično obratiti Pretresnom vijeću, želim posljednju riječ dati jednom od njih, koji je izjavio sljedeće:

[...] Vidio sam kako se Miroslav Deronjić na televiziji izjasnio da je kriv. Ovdašnji bosanski Muslimani s kojima sam razgovarao osjetili su olakšanje zato što je priznao krivicu. To je pozitivno i može zaliječiti rane te zajednice pod uslovom da on bude primjereno kažnjen. Blaga kazna, međutim, ne služi ničemu. On ne zaslužuje saosjećanje jer ga nije pokazao prema nikome, ne samo prema stanovnicima Glogove, nego ni prema drugim bosanskim Muslimanima iz Bratunca i Srebrenice.¹

Integralan tekst presude možete na zahtev dobiti od Službe za informisanje javnosti MKSJ-a, a takođe je dostupan na Internet stranici MKSJ-a na adresi: www.un.org/icty

¹ Dokazni predmet PS-19/1, para.14